

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, kwiecień 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/42/2011

STOSUNEK DO RZĄDU

W KWIETNIU

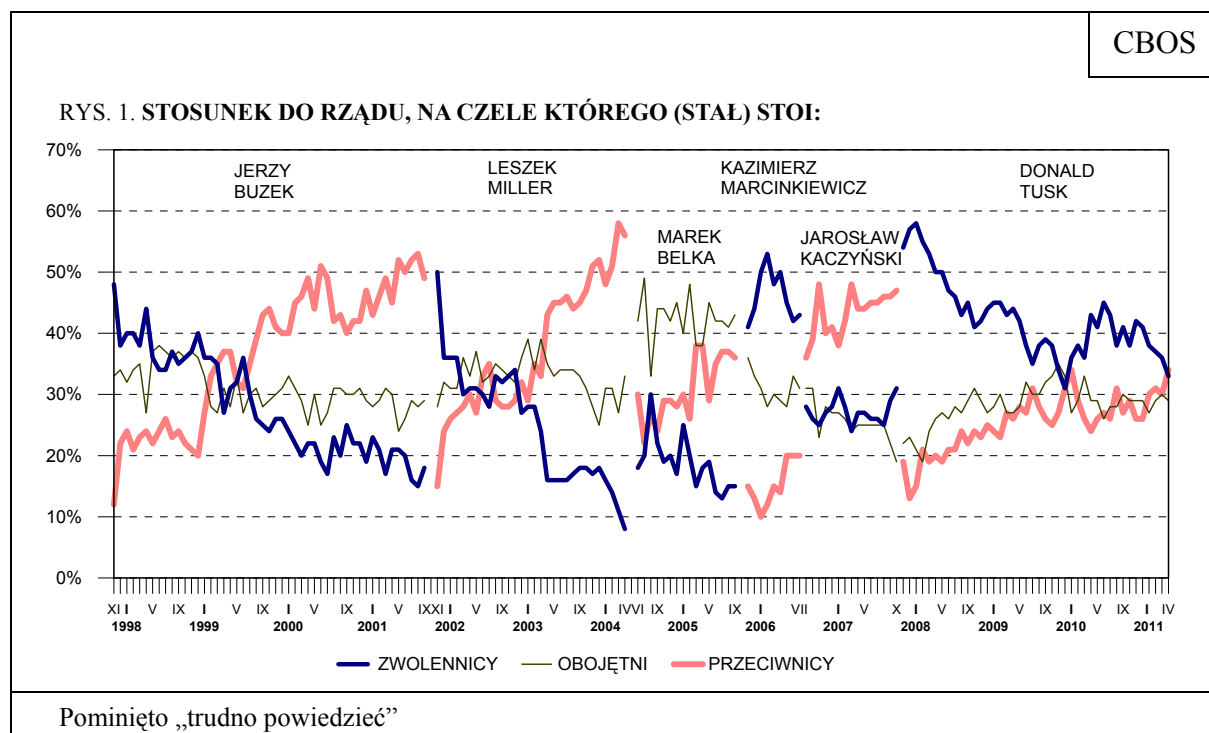
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Od początku roku utrzymuje się tendencja do spadku notowań rządu. O ile jednak w pierwszym kwartale pogarszały się przede wszystkim oceny wyników jego działalności, o tyle w kwietniu¹ zmalała identyfikacja polityczna z rządzącym gabinetem. Tym samym notowania rządu należą do najgorszych z dotychczasowych i są porównywalne z rejestrowanymi na przełomie lat 2009 i 2010.

POPARCIE DLA RZĄDU

Zmniejszył się poziom społecznego poparcia dla rządu. Do jego zwolenników zalicza się obecnie 33% badanych (o 3 punkty mniej niż w marcu), a do przeciwników – 34% (o 4 punkty więcej niż miesiąc temu). Obojętność wobec rządzącego gabinetu wyraża 29% badanych.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (251) przeprowadzono w dniach 7 – 13 kwietnia 2011 roku na liczącej 1192 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2010									2011			
	w procentach												
Zwolennicy	43	41	45	43	38	41	38	42	41	38	37	36	33
Przeciwnicy	24	26	27	26	31	27	29	26	26	30	31	30	34
Obojętni	29	29	26	28	28	30	29	29	29	27	29	30	29
Trudno powiedzieć	4	4	2	3	3	2	4	3	4	5	3	4	4

Stosunek do rządu wyraźnie różnicuje wielkość miejscowości zamieszkania oraz status społeczno-ekonomiczny badanych, określony poziomem wykształcenia i wysokością dochodów. Rząd ma więcej zwolenników w miastach, zwłaszcza dużych (42% w aglomeracjach powyżej 500 tys. ludności), niż na wsi (25%). Gabinet Donalda Tuska cieszy się stosunkowo największym poparciem wśród respondentów z wyższym wykształceniem (45%) oraz osób względnie dobrze sytuowanych – o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (54%). W grupach społeczno-zawodowych najbardziej przychylni rządowi są kadra kierownicza, specjaliści (46%), średni personel, technicy (41%), pracownicy administracyjno-biurowi (43%) oraz właściciele firm (43%). Najbardziej niechętni rządowi są rolnicy, wśród których ma on zaledwie 17% zwolenników (wobec 50% przeciwników).

Stosunek do gabinetu Donalda Tuska jest także w istotnej mierze określony przez formację światopoglądową badanych – ich religijność i poglądy polityczne. Relatywnie najczęściej niechętnym stosunkiem do rządu wyróżniają się osoby najbardziej religijne, uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu – w tej grupie rządzący gabinet ma jedynie 16% zwolenników i 53% przeciwników. Stosunkowo często sprzeciw wobec rządu wyrażają ponadto osoby identyfikujące się z prawicą (47%).

W elektoratach partyjnych obecna ekipa rządowa może liczyć przede wszystkim na przychylność zadeklarowanych, choć coraz mniej licznych, wyborców PO². Rząd ma więcej zwolenników niż przeciwników w elektoratach SLD i PSL, z tym że wśród sympatyków ludowców najczęstszą postawą wobec gabinetu Donalda Tuska jest obojętność. Niechęć do rządu dominuje natomiast wśród potencjalnych wyborców PiS.

² Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w kwietniu”, kwiecień 2011 (oprac. K. Pankowski).

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	86	2	11	1
SLD	46	29	24	1
PSL*	33	24	43	0
PiS	7	77	15	1
Niezdecydowani	19	35	36	10
Niezamierzający głosować	22	33	40	5

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Wśród osób deklarujących udział w najbliższych wyborach parlamentarnych, ale niemających wykrystalizowanych preferencji partyjnych oraz wśród biernych politycznie obecna ekipa ma więcej przeciwników niż zwolenników. Ponadto duża część z nich deklaruje obojętność wobec rządu.

AKCEPTACJA PREMIERA

Od początku roku na popularności traci premier Donald Tusk. Zadowolenie z tego, że kieruje on pracami Rady Ministrów, deklaruje 39% ankietowanych (spadek o 2 punkty w stosunku do marca). Niezadowolonych z szefa rządu jest 48% badanych (wzrost o 3 punkty w ciągu ostatniego miesiąca).

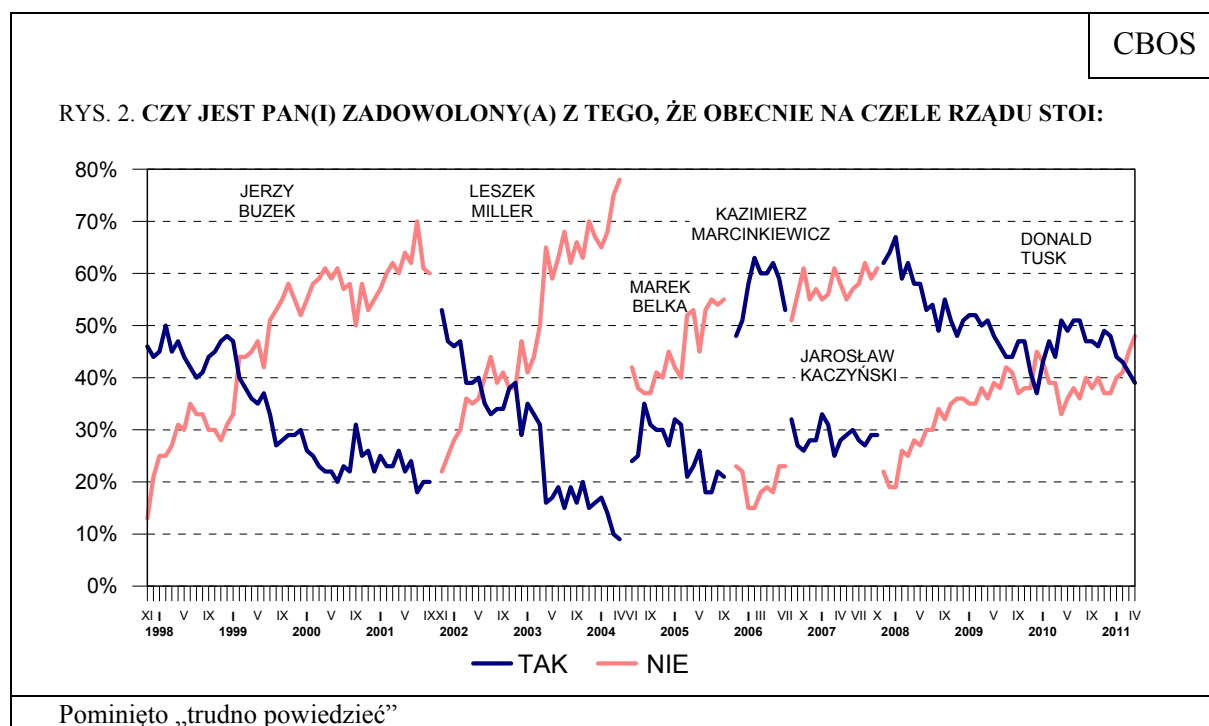

Tabela 3

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2010									2011			
	w procentach												
Tak	51	49	51	51	47	47	46	49	48	44	43	41	39
Nie	33	36	38	36	40	38	40	37	37	40	41	45	48
Trudno powiedzieć	16	15	11	13	13	15	14	14	15	16	16	14	13

Premier – podobnie jak kierowany przezeń rząd – najczęściej spotyka się z akceptacją mieszkańców dużych miast, respondentów najlepiej wykształconych i sytuowanych.

Zdecydowanie najbardziej zadowoleni z obecnego prezesa Rady Ministrów są zdeklarowani wyborcy PO, wśród których aprobata Donalda Tuska jako szefa rządu jest niemal powszechna. Wśród sympatyków SLD opinie o premierze są podzielone – równie często aprobujące, co krytyczne. Dezaprobata szefa rządu dominuje natomiast w elektoracie PSL i, przede wszystkim, PiS.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	94	5	1
SLD	44	44	12
PSL*	34	55	11
PiS	12	86	2
Niezdecydowani	24	51	25
Niezamierzający głosować	28	54	18

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

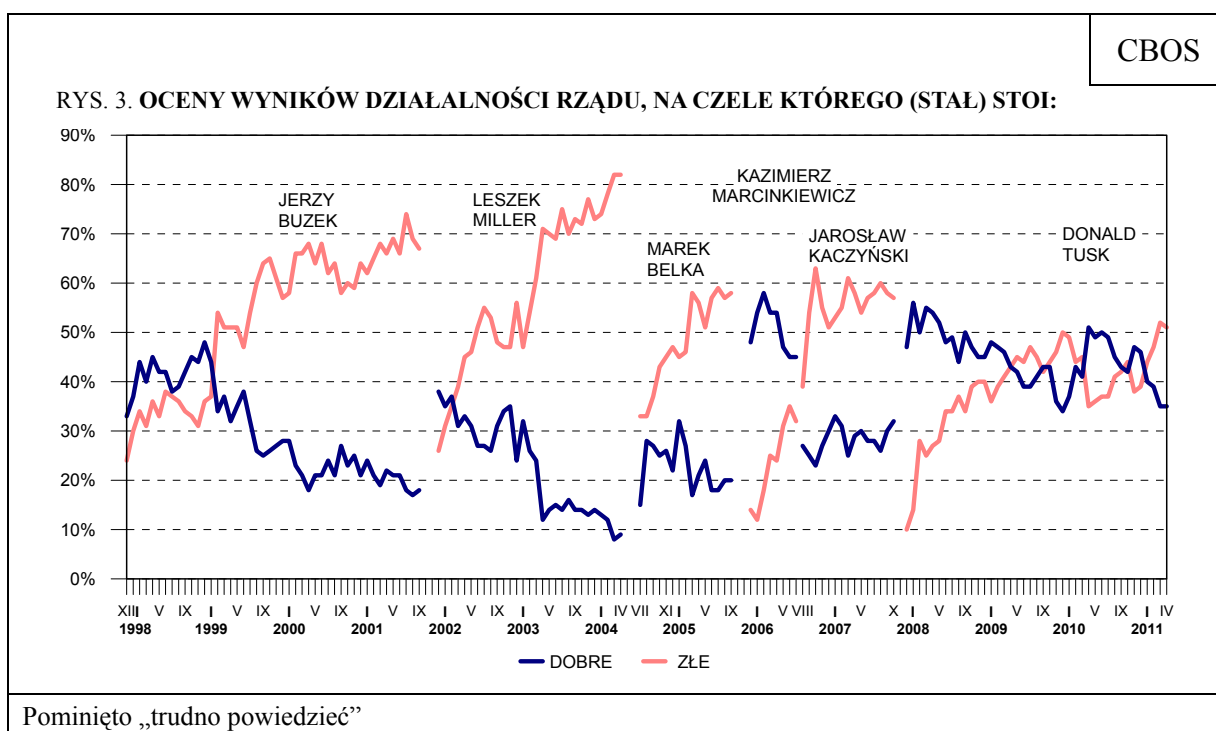
Wśród osób niemających określonych preferencji partyjnych, ale zainteresowanych udziałem w ewentualnych wyborach parlamentarnych oraz wśród biernych politycznie premier częściej spotyka się z niechęcią niż z aprobatą.

OCENA DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Od marca nie zmieniły się opinie o wynikach działalności rządu. Dobrze ocenia je 35% respondentów, a źle – nieco ponad połowa (51%).

Tabela 5

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2010									2011			
	w procentach												
Dobrze	51	49	50	49	45	43	42	47	46	40	39	35	35
Źle	35	36	37	37	41	42	44	38	39	44	47	52	51
Trudno powiedzieć	14	15	13	14	14	15	14	15	15	16	14	13	14

Niezadowolenie z rezultatów pracy rządu przeważa w większości analizowanych grup społeczno-demograficznych. Szczególnie dużo rozczarowanych efektami jego działań jest wśród rolników (68%) oraz osób źle oceniających swoje warunki materialne (66%).

W elektoratach partyjnych zadowolenie z wyników pracy rządu dominuje wśród potencjalnych wyborców PO. Częściej z dezaprobatą niż z przychylnością przyjmują je zwolennicy SLD i PSL. Konsekwentnie zdecydowanie najbardziej surowi w ocenie dorobku gabinetu Donalda Tuska są sympatycy PiS.

Badani niemający określonych preferencji partyjnych oraz osoby bierne politycznie w większości krytycznie wypowiadają się o rezultatach pracy rządu.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	86	8	6
SLD	38	53	9
PSL*	30	47	23
PiS	10	88	2
Niezdecydowani	19	53	28
Niezamierzający głosować	25	57	18

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Minimalnie gorsze niż miesiąc temu są oceny polityki gospodarczej rządu. Większość badanych (60%, o 2 punkty więcej niż w marcu) uważa, że działania rządu nie rokują poprawy sytuacji gospodarczej kraju. W ich skuteczność wierzy 28% ankietowanych.

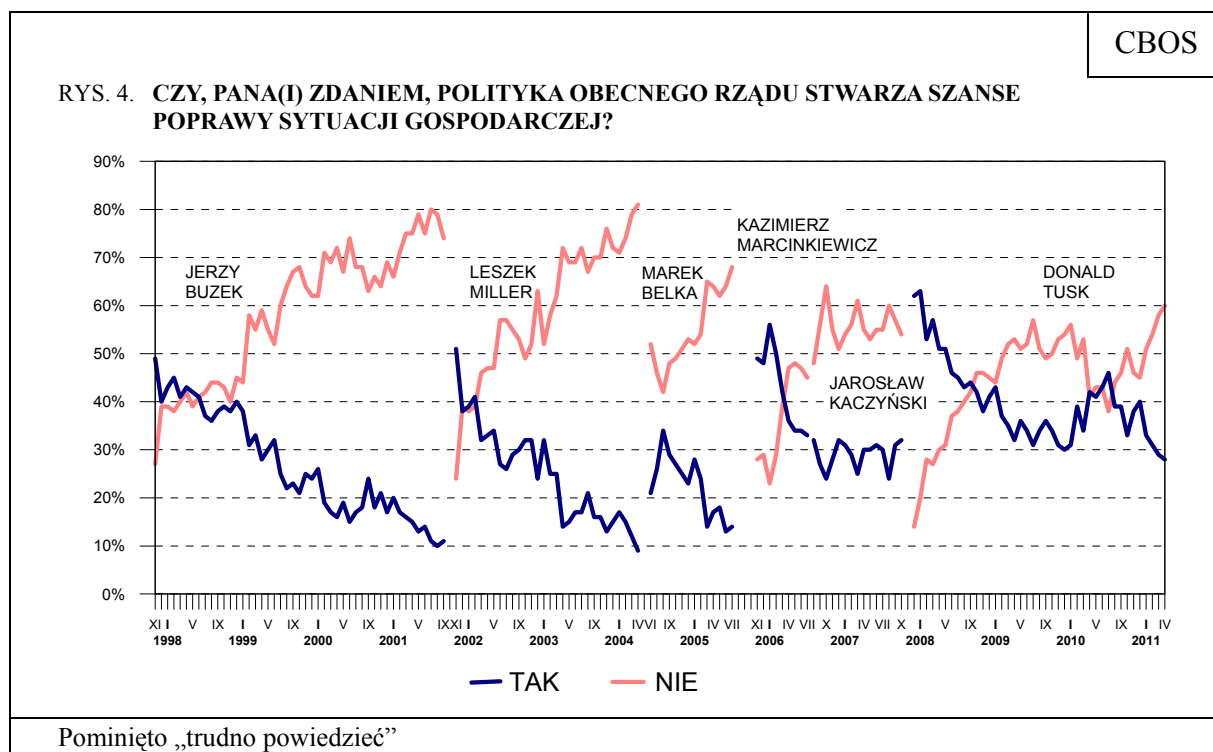

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2010						2011						
	w procentach												
Tak	42	41	43	46	39	39	33	38	40	33	31	29	28
Nie	41	43	43	38	44	46	51	46	45	51	54	58	60
Trudno powiedzieć	17	16	14	16	17	15	16	16	15	16	15	13	12

Negatywne oceny polityki gospodarczej rządu przeważają we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Najbardziej krytyczni w tym względzie są rolnicy (72%).

Pozytywne opinie o polityce gospodarczej rządu dominują jedynie w elektoracie PO. Wyborcy pozostałych ugrupowań na ogół sądzą, że polityka rządu nie rokuje poprawy sytuacji gospodarczej kraju. Przekonanie to najczęściej podzielają zwolennicy PiS.

Wśród osób niemających sprecyzowanych preferencji wyborczych oraz wśród biernych politycznie zdecydowanie przeważają negatywne oceny polityki gospodarczej rządu.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	73	21	6
SLD	28	67	5
PSL*	23	58	19
PiS	8	88	4
Niezdecydowani	19	54	27
Niezamierzający głosować	19	68	13

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Pogłębiają się niekorzystne trendy w społecznym odbiorze obecnej ekipy rządowej. Od początku roku systematycznie pogarszają się notowania gabinetu Donalda Tuska, spada również poparcie dla głównej partii rządzącej. Przyczyny kryzysu w społecznej percepcji rządu są zapewne złożone, dotyczą zarówno sytuacji ekonomicznej kraju, jak i sfery

symbolicznej. Dane GUS pokazują, że w pierwszym kwartale wzrosła w porównaniu z rokiem ubiegłym stopa bezrobocia oraz zwiększyła się inflacja, do czego przyczynił się m.in. wzrost cen podstawowych artykułów spożywczych. Obchody pierwszej rocznicy katastrofy smoleńskiej, które zbiegły się z terminem realizacji naszego badania, mogły natomiast w sposób szczególny sprzyjać klimatowi rozliczania rządu z wyjaśniania przyczyn tej katastrofy. Ponadto zbliżające się wybory parlamentarne mobilizują do aktywności partie opozycyjne, bardzo krytycznie recenzujące dorobek rządu – w tym roku koalicja PO–PSL obroniła przed odwołaniem ministrów: Cezarego Grabarczyka, Bogdana Klicha i Marka Sawickiego, a na przegłosowanie czekają w Sejmie wnioski o wotum nieufności dla dwóch kolejnych ministrów – Jacka Rostowskiego i Aleksandra Grada.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		33	34	29	4	1190
Płeć	Mężczyźni	35	36	27	3	564
	Kobiety	32	32	31	5	626
Wiek	18-24 lata	31	34	33	2	154
	25-34	38	29	30	2	235
	35-44	36	32	28	4	204
	45-54	32	39	27	2	190
	55-64	33	35	29	4	213
	65 lat i więcej	27	34	28	10	195
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	38	33	4	457
	Miasto do 20 tys.	34	34	29	3	150
	20-100 tys.	38	31	27	4	226
	101-500 tys.	39	30	26	4	201
	501 tys. i więcej mieszk.	42	29	27	3	156
Wykształcenie	Podstawowe	25	32	35	8	280
	Zasadnicze zawodowe	26	36	35	3	295
	Średnie	38	36	24	2	399
	Wyższe	45	28	23	4	216
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	46	23	26	5	119
	Średni personel, technicy	41	30	25	4	47
	Pracownicy adm.-biurowi	43	22	28	6	69
	Pracownicy usług	30	40	30		70
	Robotnicy wykwalifikowani	36	34	27	4	142
	Robotnicy niewykwalifik.	29	40	31		56
	Rolnicy	17	50	27	6	61
	Pracujący na własny rach.	43	37	20		55
Bierni zawodowo	Renciści	29	30	40	2	84
	Emeryci	30	35	28	7	248
	Uczniowie i studenci	33	30	35	2	97
	Bezrobotni	26	38	32	3	72
	Gospodynie domowe i inni	30	34	32	3	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	38	31	26	5	173
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	36	38	24	2	101
	sekt. prywat. poza rolnict.	39	32	28	1	271
	prywatnym gosp. rolnym	20	48	27	4	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	26	38	33	3	182
	501-750	27	41	29	3	146
	751-1000	27	39	32	2	219
	1001-1500	36	32	27	5	182
	Powyżej 1500 zł	54	23	21	3	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	19	41	35	5	163
	Średnie	30	35	31	4	554
	Dobre	42	30	26	3	473
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	53	28	3	71
	Raz w tygodniu	32	39	26	4	593
	1-2 razy w miesiącu	35	24	34	7	170
	Kilka razy w roku	37	30	30	4	224
	W ogóle nie uczestniczy	41	20	38	2	133
Poglądy polityczne	Lewica	42	29	26	3	197
	Centrum	37	28	31	4	436
	Prawica	34	47	17	2	336
	Trudno powiedzieć	16	29	47	8	222

Tabela 2

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		39	48	13	1185
Płeć	Mężczyźni	42	47	10	560
	Kobiety	36	49	14	626
Wiek	18-24 lata	41	48	11	153
	25-34	47	42	11	234
	35-44	41	47	12	204
	45-54	35	53	11	188
	55-64	36	55	9	210
	65 lat i więcej	33	46	21	196
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	56	13	454
	Miasto do 20 tys.	37	52	11	150
	20-100 tys.	42	46	12	224
	101-500 tys.	46	40	13	201
	501 tys. i więcej mieszk.	50	37	13	156
Wykształcenie	Podstawowe	35	48	17	279
	Zasadnicze zawodowe	34	53	12	294
	Średnie	39	51	10	398
	Wyższe	51	38	10	214
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	51	39	11	118
	Średni personel, technicy	48	48	5	46
	Pracownicy adm.-biurowi	53	35	12	69
	Pracownicy usług	38	54	8	69
	Robotnicy wykwalifikowani	40	47	13	142
	Robotnicy niewykwalifik.	40	46	14	55
	Rolnicy	19	71	10	61
	Pracujący na własny rach.	44	50	5	55
Bierni zawodowo	Renciści	38	49	13	83
	Emeryci	32	50	19	249
	Uczniowie i studenci	45	44	11	97
	Bezrobotni	32	53	15	71
	Gospodynie domowe i inni	40	52	8	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	45	14	171
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	45	48	7	101
	sekt. pryw. poza rolnict.	44	46	10	269
	prywatnym gosp. rolnym	24	67	10	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	31	57	12	182
	501-750	36	52	12	146
	751-1000	34	53	13	217
	1001-1500	41	48	11	181
	Powyżej 1500 zł	60	31	9	184
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	57	16	163
	Średnie	35	51	14	551
	Dobre	49	42	10	471
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	64	10	69
	Raz w tygodniu	34	55	11	592
	1-2 razy w miesiącu	44	38	18	168
	Kilka razy w roku	44	43	14	223
	W ogóle nie uczestniczy	55	34	11	132
Poglądy polityczne	Lewica	43	47	10	197
	Centrum	44	45	11	434
	Prawica	38	55	6	334
	Trudno powiedzieć	27	46	26	220

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		35	51	14	1189
Płeć	Mężczyźni	37	52	11	562
	Kobiety	32	51	16	627
Wiek	18-24 lata	41	46	12	154
	25-34	40	44	16	235
	35-44	37	48	14	204
	45-54	31	60	9	190
	55-64	31	58	11	210
	65 lat i więcej	26	53	21	196
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	56	15	455
	Miasto do 20 tys.	38	50	12	150
	20-100 tys.	35	49	16	226
	101-500 tys.	40	46	13	202
	501 tys. i więcej mieszk.	41	50	10	156
Wykształcenie	Podstawowe	32	50	19	281
	Zasadnicze zawodowe	30	57	12	295
	Średnie	36	52	12	398
	Wyższe	42	44	14	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	42	13	119
	Średni personel, technicy	32	53	14	46
	Pracownicy adm.-biurowi	43	37	20	69
	Pracownicy usług	29	51	21	70
	Robotnicy wykwalifikowani	35	55	10	142
	Robotnicy niewykwalifik.	32	55	13	56
	Rolnicy	21	68	10	61
	Pracujący na własny rach.	44	48	8	55
Bierni zawodowo	Renciści	33	52	15	83
	Emeryci	28	57	15	249
	Uczniowie i studenci	48	40	12	97
	Bezrobotni	32	53	15	72
	Gospodynie domowe i inni	29	56	15	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	34	50	15	173
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	47	10	101
	sekt. pryw. poza rolnict.	37	50	13	270
	prywatnym gosp. rolnym	26	64	10	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	60	12	182
	501-750	26	59	15	146
	751-1000	31	54	15	217
	1001-1500	38	53	9	182
	Powyżej 1500 zł	51	36	13	185
Ocena własnych war. mater.	Źłe	19	66	15	163
	Średnie	30	54	16	553
	Dobre	45	43	12	473
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	22	63	14	69
	Raz w tygodniu	32	55	12	593
	1-2 razy w miesiącu	38	42	20	170
	Kilka razy w roku	37	50	13	224
	W ogóle nie uczestniczy	42	42	16	133
Poglądy polityczne	Lewica	39	50	11	197
	Centrum	40	49	11	435
	Prawica	34	57	10	336
	Trudno powiedzieć	21	50	29	221

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	60	12	1189
Płeć	Mężczyźni	32	61	7	563
	Kobiety	25	60	15	626
Wiek	18-24 lata	34	59	7	153
	25-34	35	58	8	235
	35-44	31	61	8	204
	45-54	26	63	11	189
	55-64	24	64	12	213
	65 lat i więcej	21	56	23	196
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	62	14	457
	Miasto do 20 tys.	33	60	7	150
	20-100 tys.	27	59	14	225
	101-500 tys.	29	60	11	201
	501 tys. i więcej mieszk.	35	57	8	156
Wykształcenie	Podstawowe	25	55	21	280
	Zasadnicze zawodowe	23	66	11	295
	Średnie	29	64	7	398
	Wyższe	38	52	10	216
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	38	54	8	119
	Średni personel, technicy	30	66	5	47
	Pracownicy adm.-biurowi	37	50	13	69
	Pracownicy usług	30	61	10	69
	Robotnicy wykwalifikowani	25	65	10	142
	Robotnicy niewykwalifik.	30	61	9	56
	Rolnicy	21	72	7	61
	Pracujący na własny rach.	34	61	4	55
Bierni zawodowo	Renciści	25	57	18	84
	Emeryci	22	60	18	248
	Uczniowie i studenci	35	56	9	97
	Bezrobotni	28	57	15	72
	Gospodynie domowe i inni	25	64	11	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	28	62	10	173
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	34	64	2	101
	sekt. pryw. poza rolnict.	32	59	9	270
	prywatnym gosp. rolnym	26	69	5	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	27	62	11	182
	501-750	21	65	14	145
	751-1000	23	62	15	219
	1001-1500	31	60	9	183
	Powyżej 1500 zł	41	52	6	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	18	67	14	163
	Średnie	23	63	13	554
	Dobre	38	54	9	472
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	23	68	9	71
	Raz w tygodniu	27	62	11	592
	1-2 razy w miesiącu	30	51	19	170
	Kilka razy w roku	33	56	11	223
	W ogóle nie uczestniczy	29	63	8	134
Poglądy polityczne	Lewica	32	60	8	196
	Centrum	32	58	10	436
	Prawica	28	62	9	336
	Trudno powiedzieć	17	61	22	221